

Länsstyrelsen
751 86 Uppsala

Angående hydrologin i Naturreservatet Florarna, Uppsala län.

Bakgrund

Naturreservatet Florarna består av en inre zon som ägs av staten och en yttre zon som ägs av privata skogsägare, kyrkan och bolag.

Svenska Naturskyddsföreningen var på 1960- och 1970 talen en av de intressenter som verkade för att Florarna området skulle skyddas. En av våra medlemmar som ledde detta arbete var Tord Ingmar.

I beslutet om naturreservatet Florarna bildande från 1976 anges att en av de viktigaste orsakerna till reservatets bildande är att bevara dess relativt opåverkade hydrologi och den natur som följer av denna i form av de omfattande våtmarkerna i form av myrar, mossar och kärr. Dessutom ingår åtta sjöar och tjärnar i området.

Under de senaste 25 åren har igenväxningen av Florarna ökat i form av att framförallt de tidigare öppna myrarna "buskat igen", en tendens som fortskrider.

Vidare har ett antal dikningar skett i naturreservatets yttre zon samt i reservatets omedelbara närhet både historiskt och i närtid. Senast genomfördes en mindre dikning i reservatets yttre zon under 2010 i samband med skogsavverkningar i närheten av vägen mellan byn Karkebo och naturreservatets parkeringsplats vid Stormon, detta i ett skogskärr i närheten av Kallmossen. Detta på Hans och Mikael Gustavssons marker.

2006 polisanmäldes Bergvik Skog AB för en liknande avverkning i reservatets yttre zon i trakterna av Mixan i västra Florarna.

Detta är de av Naturskyddsföreningen senast kända dikningarna i reservatet. Sannolikt finns det fler som inte kommit till vår kännedom.

Naturskyddsföreningen Uppsala län vill på detta sätt uppmärksamma den utredning som gjordes och uppmantra Länsstyrelsen till att till vissa delar utreda och vidta föreslagna åtgärder.

Jordbruksverkets utredning

2008 gav Länsstyrelsen i Uppsala län Jordbruksverket i uppdrag "att utreda i vilken

omfattning och på vilket sätt Florarnas naturreservat är hydrologiskt påverkat av reglering och markavvattningsföretag och om trösklar har sänkts i eller i närheten av området”.

Det konstateras att ”de öppna myrpartierna inom kärnområdet i reservatet beskogas och att vass har etablerat sig till en icke önskvärd omfattning”.

Utredningen skall peka ut ”möjliga hydrotekniska åtgärder och översiktligt beskriva vilken effekt dessa åtgärder ger.

Mer specifikt fick Jordbruksverket även i uppdrag att beskriva hur grunddammen som anlades under 2002 nedströms Ensjön har påverkat naturreservatet Florarna (vattendom 2000-04-29, M 233-99). Syftet med dammen var att hålla kvar vatten och framförallt höja medelvatten nivån något vid lågvatten i sjösystemet uppströms där Florarna ingår, dvs återställa en tröskel som skulle försöka återskapa de gamla trösklarna innan 1600 och 1700 talen då dessa togs bort, men ersattes med den sk Pierreslutan som höll en högre vattennivå till 1955 då denna revs ut. Urrivningen av slutan ledde till en påtaglig sänkning av vattenståndet till under den som fanns innan de naturliga trösklarna togs bort.

Utredningen konstaterar att grunddammen vid Ensjön inte lett till ”att vattennivån helt återställts.

En annan specifik del som ingick i uppdraget var att ”belysa om en omläggning/restaurering av Fälarån kunde vara en lämplig åtgärd och vad det skulle innebära hydrologiskt, praktisk och juridiskt.

Jordbruksverkets förslag till åtgärder

Området kring Vikasjön

Utredningen konstaterar att naturvärdena kring Vikasjön och Ressaren är mycket höga. Utredningen anger att dämningståtgärder nerströms sjön kan vara motiverade.

Dock anger utredningen att det kan finnas risk att avrinningen mot söder och Fyrisån ökar, vilket kan påverka markägare.

Svenska Naturskyddsföreningen konstaterar att den risken delvis finns pga de diken som grävts in mot reservatet såväl söder om sjön strax öster om Vika gård, SO om sjön ända in på Långmyren samt öster om Ressaren mot Andersbo. Dessa markavvattningsföretag finns redovisade i utredningen.

På direkt fråga till Ingrid Johansson på Jordbruksverket i samband med ett öppet möte som Länsstyrelsen ordnade i Film så ansåg hon att ”man borde överväga igenläggning av dessa diken, men att det övervägandet var Länsstyrelsens sak”.

Naturskyddsföreningen Uppsala län föreslår att dessa diken mot söder och öster läggs igen samt att ingen dikning tillåts innanför reservatsgränsen (yttre zonen) samt en ytterst restriktiv hållning till dikning i reservatets närområde i framtiden.

Området väster om Vikasjön (Storfloran)

Jordbruksverket föreslår mycket tydligt en förstärkning av befintliga moräntrösklar i Agnsjödiket (Nydiket) på en plats och ett anläggande av en grunddamm i Gammelån på en plats. Syftet är att uppnå ett högre vattenstånd på huvudmyren.

Ett alternativ men mer kostsamt förslag Jordbruksverket ger är att genomföra åtgärder i form av igenläggning eller dämning av Gammelån väster om Båthusröret. Detta skulle sannolikt få en bättre effekt på myrområdet än det förstnämnda billigare/enklare förslaget.

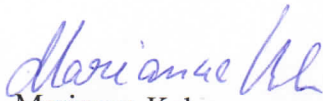
Naturskyddsföreningen Uppsala län föreslår att man följer Jordbruksverkets huvudförslag i denna del.

Agnsjöarna

Utredningen föreslår att de gamla vallarna ses över och att avrinningen norrut mot Forsmarksåns vattensystem säkras. En avrinning in mot Florarnas kärnområde bidrar till vattennivåns säkrande i denna del.

Svenska Naturskyddsföreningen föreslår dels att man vidtar de av Jordbruksverket föreslagna åtgärderna men också att man utreder om diket söder Hornrörsslåttan kan läggas igen för att hindra onaturlig avrinning från myrarna söder om Agnsjöarna. Dessa ingår till vissa delar i naturreservatet med syftet att bevara hydrologin.

För NATURSKYDDSFÖRENINGEN I UPPSALA LÄN

Marianne Kahn

Ordförande